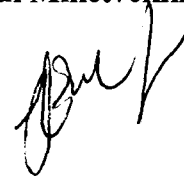

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM iç tüzüğünün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 14.02.2022

Oya ERSOY

İstanbul Milletvekili

Yaşadıkları ülkelerde çatışma, şiddet ve baskı sebebiyle zorla yerinden edilen insanların sayısı git gide artmaktadır. Türkiye dünyada en fazla sayıda mülteciye ev sahipliği yapan konumundadır. Türkiye, yaklaşık 3,6 milyon kayıtlı Suriyeli mültecinin yanı sıra 320.000 kadar da diğer uyruklardan gelen mültecileri barındırmaktadır. Özellikle Suriye'de yaşanan savaş nedeni ile ülkeye gelen mülteci konumundaki insanlar kendilerinin ve ailelerinin yaşamını devam ettirebilmek için çalışmak durumundadırlar. Bugün ortaya çıkan tablo da ise istihdamda bir plan ve programa dahil edilmeyen bu insanlar kayıt dışı çalıştırılmakta, asgari ücretin çok altında işlerde ya da sosyal güvenlik hakları olmadan çalışmak zorunda kalmaktadırlar.

Özellikle bunu fırsata çeviren işletmeler, mültecileri kötü ve insanlık dışı koşullarda çalıştırmayı kar gözü ile bakıyorlar. İşten atılma ile tehdit edilen mülteciler fazla mesai koşullarında herhangi bir artı ücret almadan "kölelik" düzeninde çalışmak zorunda bırakılmaktadır. Başta inşaat ve hizmet sektörü olmak üzere, merdiven altı denilen atölyelerde, hazır giyim ve plastik atölyelerinde çalışan Suriyeli mültecilerin tamamına yakını sigortasız ve kaçak bir şekilde asgari ücretin de altında çalışmaktadır. Türkiye'nin çalışma yaşamını düzenleyen yasaların sağladığı yasal hakların neredeyse hiçbirini kullanamadan çalışmak zorunda kalmaktadırlar. Bütün bunlara rağmen ücretlerini düzenli bir şekilde alamamakta, çalıştıkları yerlerde ayrımcılığa uğramakta, hatta bazen şiddete varan kötü muamelelerle karşılaşmaktadırlar.

En son Güngören'de tekstil malzemeleri üretilen imalathanedeki çıkan yangında, korunmak için kendilerini kilitledikleri tuvalette dumandan zehirlenerek 4 yabancı uyruklu insan yaşamını

yitirmiştir. Yaşanan bu durum ülkede ki mültecilerin sosyal haklarının yanı sıra yaşam haklarının da güvence altına alınmadığının bir göstergesidir.

Bu bağlamda;

1. Türkiye’de kayıt dışı, asgari ücretin altında, sosyal güvenlik hakları olmadan çalışan kaç mülteci vardır?
2. Güngören’de tekstil malzemeleri üreten imalathanenin ruhsatı var mıdır? Yaşamını yitiren işçilerin sigortaları işletme tarafından yapılmış mıdır?
3. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, mülteci çalıştıran işyerlerini denetlemekte midir? Kötü koşullarda mülteci işçi çalıştırdığı için kaç işletmeye ceza kesilmiş/kapatılmıştır?
4. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının, Türkiye’nin çalışma yaşamını düzenleyen yasaların sağladığı yasal hakların neredeyse hiçbirini kullanamadan çalıştırılan mültecilerin çalışma yaşamlarının düzenlenmesi için herhangi bir çalışması var mıdır?
5. Şu ana kadar işyerlerinde yangın, patlama vs. gibi nedenler ile yaşamını yitiren kaç mülteci vardır? Bu işyerleri denetlenmiş midir?
6. Avrupa Birliği’nin (AB) Türkiye’ye, Suriyeli mültecilere 2024 yılına kadar ev sahipliği yapması karşılığında ne kadar fon vermiştir? Bu fonlar nerelerde kullanılmıştır?
7. Uluslararası sözleşmelerde, mülteciler; din özgürlüğü, medeni haklardan yararlanma özgürlüğü, eğitim hakkı, çalışma hakkı, mesken edinme hakkı, sosyal sigorta hakkı, sosyal yardım hakkı gibi haklara sahiptir. Bugün bu haklar uygulanmakta mıdır?